

SVENSKA BÅTUNIONENS BÅTSKOLA

Rorsmansmärket – Slussning

Svenska Båtunionen

Detta häfte tillhör:

Rorsmansmärket – Slussning

Detta häfte är ett tillägg till kursmaterialet för aktiviteten Rorsmansmärket – och vänder sig till dig som har din hemmahamn i eller i närheten av av en kanal med slussar, och/eller väljer att tillbringa familjens båtsemester på en av våra kanaler.

Slussning Kanaler upp och ned

Slussning uppåt

Om inte slussen är öppen när du kommer lägger du dig och väntar vid en väntbrygga nära slussen. Oftast informerar slussvärden om när det blir dags och på vilken plats i slussen du ska placera din båt.

Göta kanal –
Så här
slussar du i
Göta kanal.

Eftersom det blir många strömmar, framför allt längst fram i slussen, vill man ofta placera segelbåtar eller större båtar där. Dessa parerar forsen bättre och lugnar ner vattnet, så att båtarna längst bak slipper strömmarna.

1. När du får tecken eller besked om var i slussen du ska placera båten, måste du börja med att se till att fenderarna är ute och sitter på rätt höjd.

Tamparna ska vara på den sida av båten som är mot slussväggen. Gör en ögla med ungefär en halv meters diameter i den ände på tampen som ska vara iland. Du slipper då att knyta och knyta upp förtöjningen i varje slusskammare. Du kan istället lägga en ögla runt ringen eller stolpen på slusskanten.

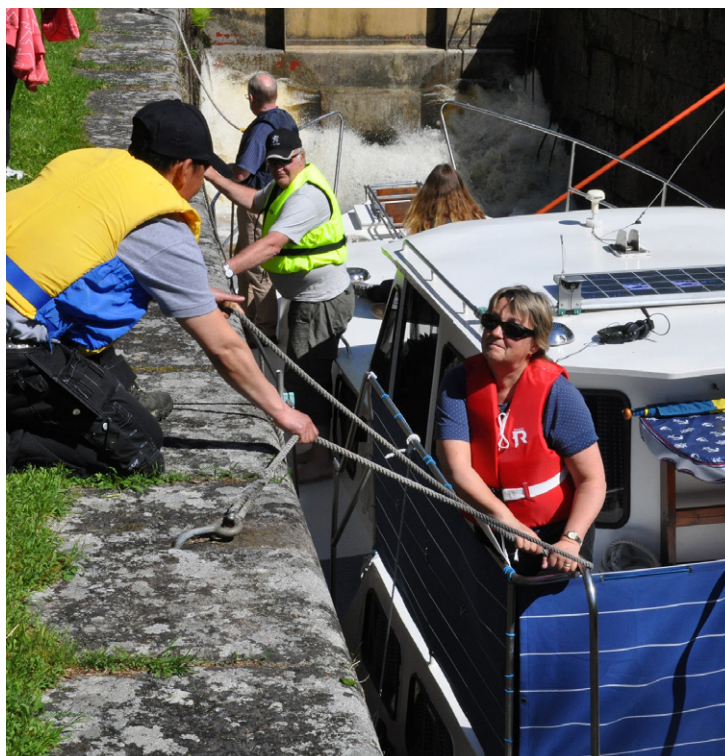
2. När det är dags att åka in i slussen går minst en person iland och gör sig beredd att ta emot aktertampen ungefär vid mitten av slussen.

När båtens akter är i jämnhöjd med mitten på slussen kastar du upp tampen till personen på land, som lägger öglan om ringen eller stolpen.

Du kan nu bromsa upp båten och göra fast tampen. Tampen ska vara så kort som möjligt och helst gå lodrätt ner till pollaren på båten.

Lägg fast i aktern med en kort tamp som hålls sträckt lodrätt till en ring eller stolpe på slusskanten. Lägg fast förtampen i båten och trä den andra änden genom eller runt en ring, så att den kan hållas sträckt från båten eller från land. Segelbåtar kan använda vinschen.

3. Nu kan du lätt kasta upp förtampen till personen på land, som lägger den om en ring 3-4 m framför båtens för. Är du tveksam vilken ring du ska välja, så är det bättre att välja

en ring längre fram än för långt bak. Det är ALLTID lättare att använda vinsch än att dra i tampen för hand. Och om du drar för hand är det enklare för dig på båten att dra, än för personen på land.

Om du har segelbåt kan du dra tampen genom ett brytblock i fören och akterut, så att du kan ta hem på tampen med båtens vinsch.

4. Sträck upp tamparna så att båten ligger tätt intill stenväggen. När vattnet börjar fyllas på strömmar det in genom de främre luckorna, vänder vid nedre slussporten och trycker båten framåt. Man ska därför ALDRIG lossa eller ta hem på aktertampen. Den sköter sig själv. När båten trycks framåt vill förtampen gärna slacka. För att undvika detta bör du ha förtampen väl spänd när slussningen börjar och

sedan ta hem på tampen. Om tampen får slacka finns risken att båten skär ut i slussen. Strömmarna kan sedan trycka tillbaka båten mot slussväggen med stor kraft, vilket kan medföra skador på såväl båt som besättning.

När slussningen är klar är det bara att lyfta av tamparna från land, stiga på båten och åka vidare. Om det är fråga om en dubbelsluss eller slusstrappa sker förflyttningen till nästa slusskammare enklast genom att du lossar förtampen från vinschen och aktertampen från fästet, så att de löper fritt. Personen på land lyfter av aktertampens ögla från ringen, håller kvar tampen och går framåt i takt med båten. När personen passerar förtampens ögla lyfter denne av även den och går vidare.

I nästa slusskammare lägger personen på land akteröglan om motsvarande ring som i den förra slusskammaren. Du kan då bromsa in båten genom att spänna upp aktertampen, medan personen iland fortsätter framåt och lägger öglan på förtampen om en ring som motsvarar ringen i den förra kammaren. Slussningen fortsätter på detta sätt.

Strömmarna trycker båten framåt. Lossa därför ALDRIG på aktertampen. Ta hem på förtampen långsamt, jämnt medan vattnet stiger. Håll tampen sträckt hela tiden.

Slussning nedåt

1. Att slussa nedåt är betydligt enklare än att slussa uppåt. Det blir inga strömmar och kräver ingen kraft av dig. Kör in i slussen och låt minst en person stiga av. Trä igenom tamparna genom ringarna som är ungefär bredvid fästena på båten.

Lägg ringen ut mot slussen och trä tampen nerifrån och upp genom ringen. Knyt ALDRIG fast tampen i både kajen och båten, för då kan båten bli hängande! Ligger du längst bak i slussen måste du se till att du passerat den gula linjen, så att ditt roder inte hamnar på slusströskeln.

2. Under slussningen bör en person befinna sig iland för att flytta tamparna. Särskilt nödvändigt är det om du ligger långt bak i en dubbelsluss eller slusstrappa, eftersom kanten i nästkommande slusskammare är mycket högre baktill i slussen än den var i första slusskammaren. Tänk därför också på att det går åt dubbelt så lång aktertamp i den andra slusskammaren. Du kan dra båten för hand mellan slusskammarna så slipper du starta motorn.

3. Medan vattennivån sjunker är det bara att släppa ut på tampen. När slussningen är klar och det är dags att köra ur slussen, dra då tillbaka tampen genom ringen nerifrån slussen. I sista slusskammaren är det enklast om alla är ombord när slussningen börjar så slipper du eventuella problem med att komma ombord när båten ligger långt från kajkanten. Tänk på att ha motorn avstängd under slussning, då avgaser och bensinångor gärna stannar i slussen och är en brandrisk. Därför bör du inte heller röka under slussningen. Slutligen underlättar det om fler än en ombord kan manövrera båten.

Svenska Båtunionen

Svenska Båtunionen, af Pontins väg 6, 115 21 Stockholm

08-545 859 60 | batunionen.se